

Exodus 10

1 ¶ De HEER zei tegen Mozes: 'Ga naar de farao, want ik heb hem en zijn hovelingen zo halsstarrig gemaakt om in Egypte al deze wonderen te kunnen doen.'

2 Ook wil ik dat jij aan je kinderen en kleinkinderen kunt vertellen hoe hard ik tegen de Egyptenaren ben opgetreden en welke wonderen ik bij hen heb verricht. Dan zullen jullie inzien dat ik de HEER ben.'

Exodus 11

9 De HEER had tegen Mozes gezegd: 'De farao zal niet naar jullie luisteren. Zo kan ik des te meer wonderen in Egypte laten gebeuren.'

10 Al deze wonderen hadden Mozes en Aäron daarna in het bijzijn van de farao verricht, en de HEER had ervoor gezorgd dat de farao hardnekkig bleef weigeren de Israëlieten uit zijn land weg te laten gaan.

Johannes 11

45 ¶ Veel Joden die naar Maria toe gekomen waren en gezien hadden wat Jezus deed, kwamen tot geloof in hem.

46 Maar enkelen gingen naar de Farizeeën om hun te vertellen wat Jezus gedaan had.

47 Daarop riepen de hogepriesters en de Farizeeën het Sanhedrin bijeen: 'Wat moeten we doen? Deze man doet veel wondertekenen,

48 en als we hem zijn gang laten gaan, zal iedereen in hem gaan geloven. Straks grijpen de Romeinen in; dan zullen ze onze tempel en ons volk vernietigen.'

49 Een van hen, Kajafas, die dat jaar hogepriester was, zei tegen de anderen: 'Jullie begrijpen het niet!

50 Besef toch dat het in jullie eigen belang is dat één man sterft voor het hele volk, zodat niet het hele volk verloren gaat.'

51 Dat zei hij niet uit zichzelf: als hogepriester in dat jaar sprak hij de profetie dat Jezus zou sterven voor het volk,

52 en niet alleen voor het volk, maar ook om de verstrooide kinderen van God bijeen te brengen.

53 Vanaf die dag overlegden ze hoe ze hem zouden doden.

JOHANNES 11:45-53

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Als je in de wereld rondkijkt dan zie je dat de mens altijd bezig is om orde in de chaos te brengen.

Je leest er al over in het begin van de Bijbel waar Adam aan de dieren namen geeft, dus orde aanbrengt.

En sindsdien heeft de mens niet anders gedaan en zo zijn er woordenboeken gekomen, catalogi, encyclopedieën, landkaarten, gegevensbestanden op computers.

En wat doet de wetenschap anders dan alles in systeem brengen, van de natuur, de cultuur, de menselijke psyche....

Zo zijn de theorieën, wetten, statistieken, tabellen, prognoses ontstaan.

Hoewel: niet alles ligt zo vast als het lijkt.

Over hoe de wereld is ontstaan zijn verschillende theorieën; en werd de mens vroeger geheel en al bepaald gedacht door erfelijkheid, of omstandigheden, nu is het meer een combinatie van beide.

Zo is het ook met de visie op de geschiedenis.

Wat ik me nog kan herinneren van de lagere school was toch een beetje zwart-wit beeld van onze vaderlandse geschiedenis waarin goed en kwaad duidelijk aanwijsbaar waren in protestant en katholiek.

En dat bekijken we nu toch wat anders.

Aan de andere kant: zonder orde aanbrengen is het niet makkelijk leven.

Niet voor niets wordt het belang benadrukt van de zorgvuldigheid in rituelen en gebaren rond geboorte, trouwen en rouwen, want wie daar niet zorgvuldig mee omgaat roept de chaos op.

Orde aanbrengen, kunnen we dat ook voor wat betreft de weg van God in de geschiedenis, of in ons eigen leven?

Wie eerlijk de Bijbel leest moet erkennen: de profeten uit het OT, de evangelisten en apostelen uit het NT getuigen van dit ene: we hebben de hand van God gezien, ook al moeten we beseffen, dat die hand niet zo voor de hand ligt.

Maar de Bijbelschrijvers lijken het hier over eens: er is een God, die orde schept in de chaos van de geschiedenis, ook daar waar je het niet vermoedt is Hij er en het is zelfs alsof er dan gezegd wordt: "kijk eens hoe God ook in dat alles verborgen is.

Al lijkt de wereld een grote chaos waarin de sterkste het pleit beslecht, dan nog werkt God.

We lezen uit het OT over de Farao en Mozes en uit het NT over Kajafas en Jezus.

Waar was de hand van God zo'n 3500 jaar geleden temidden van de onderdrukking van Israël in Egypte?

Want de Farao lijkt vrij spel te hebben: hij maakt zijn keuzes; hij onderdrukt, hij voert dwangarbeid in, hij geeft bevel om alle joodse jongetjes in de Nijl te gooien, hij wil het volk niet laten gaan, hij zegt geen boodschap te hebben aan de Here, de God van Israël, hij zal niet zwichten voor negen plagen, die over Egypte worden gebracht en van het zwichten voor de tiende krijgt hij later spijt.

D.w.z. het nee, de weigering van Farao is helemaal zijn keus, zijn verantwoordelijkheid, hij was niet te vermurwen, zette de geschiedenis naar zijn eigen hand.

En nu lezen we in Ex. 10, dat 'God' het hart van de Farao onvermurwbaar had gemaakt en we hoorden dat 'God' het hart van Farao verhardde.

Hoe kan dat? Betekent dat dan dat die Farao geen eigen wil had, een soort robot, een marionet in handen van poppenspeler God?

God is toch geen God die op de knopjes drukt en aande touwtjes trekt? Mensen zijn toch volledig verantwoordelijk voor wat ze doen?

Inderdaad: als we lezen, dat God het hart van de Farao verhardde horen we eigenlijk dit: die Farao kan nog zoveel willen, maar zo machtig als God is hij niet. Hij is uiteindelijk omvangen door God.

De groten der aarde, zegt de Bijbel, ze kunnen nog zoveel vrij spel hebben, maar een eigen machtsgebied naast God hebben ze niet, gelukkig niet, hun handelen wordt omsloten door de Hem die alles in handen houdt.

Inderdaad: God houdt de touwtjes waar mensen mee spelen, in handen.

Maar daarmee is God niet een soort poppenspeler en de mens marionet.

Misschien kan je dat verharden van het hart van Farao door God zo zien: Gods adem gaat over alle schepselen, maar de een verstijfd erdoor en de ander ademt er

door op.

Wanneer een mens verstijfd kan hij heel wat brokken maken, maar wat hij niet kan is de adem van God tegenhouden, die blaast waarheen Hij wil.

God is, schreef iemand, als de onderstroom in de geschiedenis.

We weten dat golven kunnen slaan op het land, maar je ziet iemand afdrijven naar open zee en dat komt door de onderstroom.

Da Farao's beuken als golven alle sporen van mensen kapot.

Maar let op wat God doet in die onderstroom, daar gaat een mens naar open zee, een volk naar beloofd land...

En dan nu het andere verhaal uit het Nieuwe Testament.

Er is net een groot wonder verricht: Lazarus is uit de doden opgewekt en mensen lopen achter Jezus aan.

Maar dan komt de angst bij de Joodse leiders: Wat zullen de Romeinen doen wanneer deze Jezusbeweging zoveel aanhang krijgt; dat gaat problemen opleveren.

En dan klinken daar die woorden van de hogepriester van dat jaar, Kajafas: opruimen die man! Wat doet het ertoe, sterker: "Jullie hebben er geen flauw benul van, dat het in jullie belang is, dat één mens sterft voor het volk en niet het hele volk verloren gaat".

Als Jezus dood is dan hebben wij leven.

Was die Kajafas geen bruto? Nou, hij moest leiding geven en dat was geen makkie, er was politiek gezien heel veel voor zijn stellingname te zeggen: Realpolitiek, een offertje voor de rust, de vrede en de orde.

Alleen, hij was ook hogepriester, d.w.z. hij zou een antenne moeten hebben voor de stem van God, bedacht moeten zijn op de voetstappen van God.

Maar Kajafas hoorde niets en zag niets in Jezus, hij wilde alleen rust en vrede en zien en daar die ene mens voor opofferen.

En aan dat hoge doel zijn de hele geschiedenis mensen geofferd, rijen lang, miljoenen Armeniërs.....christenen, joden...

En toch: de evangelist Johannes heeft via de antenne van zijn zender dingen opgevangen en gezien waardoor de woorden van Kajafas een heel andere lading kregen.

Hij zegt: die hogepriester Kajafas is zonder dat hij dat weet een profeet: "Jezus zou sterven, maar om de verstrooide kinderen van God bijeen te vergaderen.

Weer die onderstroom in de geschiedenis, God houdt er de hand in, wendt het kwade bedenkens van Kajafas ten goede.

Dat God zich, in wat mensen bedenken, kan invoegen, lezen we niet zomaar aan de gebeurtenissen af.

Het lijkt soms één grote chaos van mensen die vrij spel hebben: in seksueel misbruik, machtsmisbruik, zelfmoordterreur, onderdrukking .. Mensen verhardten hun hart, en hebben geen antenne voor God.

Mensen regeren als de farao van Egypte en de hogepriester van Israël.

Maar het geheim is nu net, dat mensen niet vermoeden, dat God zich in hun verhaal kan mengen.

Dwars door het "nee" van Farao horen we van God, die zijn tekenen en wonderen stelde en dwars door het "ja zo doen we het met Jezus" van Kajafas stelde God het teken van het kruis: "Deze is gestorven voor het volk als een Paaslam, dat wegneemt de zonde van de wereld"

En daar achter komt de weg vrij voor het evangelie.

Twee mensen in de Bijbel, Farao en Kajafas- maakten hun keuzes, ze hadden vrij spel ... tot op zekere hoogte.

Want het vrije spel van mensen speelt zich nooit buiten het machtsbereik van God af.

De golven mogen als een vloed het strand overspoelen, de onderstroom gaat de andere kant op.

Dat is althans de belijdenis, die je in de Bijbel hoort

Het kwaad van de broers van Jozef werd door God ten goede gedacht, het kwade bedenkfel van keizer Augustus, om een volkstelling te houden, bewerkte alleen maar dat Jezus volgens de profetie in Bethlehem geboren werd.

De hele geschiedenis is een grote verharding van het hart vertelt ons het evangelie. In wat er gebeurt met Jezus zien we geconcentreerd wat er in onze wereld mis is, onze eigen harten mis.

Maar dwars daardoorheen schrijft God zijn geschiedenis: Jezus sterft ten behoeve van het volk opdat het niet te gronde zou gaan.

Herkennen we ons in al die dingen die zo ondoorzichtig lijken, waar je geen raad mee weet? Hoe moet het verder? Waar loopt het op uit?

Je denkt dat alles misloopt, dat de geschiedenis inclusief je eigen leven een grote chaos is, één grote dreiging is, zonder enige orde en lijn.

Toch zegt de Bijbel: blijf geloven dat God de tijden in de hand houdt, het tij keert, dat God meer is dan de politiek, meer dan de geschiedenis, dat Hij zich verbergt in mijn doen en laten.

Denk ook aan de Moabitische Ruth, die bij toeval in contact kwam Boaz, een bloedverwant van haar schoonmoeder. Zij trouwde met hem en samen werden zij de lijn naar David en uiteindelijk naar de zoon van David.

Of denk aan Simon van Cyrene, die gedwongen werd het kruis te dragen en zo een getuige werd voor alle kruisdragers.

Of denk aan die Romeinse hoofdman die staande aan de voet van het kruis na Jezus' sterven uitriep: dat was een godenzoon en zo niets vermoedend het diepste geheim omtrent Jezus uitsprak.

God verbergt zich in de grote politiek, maar ook in dat kleine leventje van mij.

Dat kunnen geloven zet je leven onder spanning, maakt het spannend.

Want als je dat gelooft je word je ook nieuwsgierig naar wat God voor jouw leven in petto heeft.

Hoe het ergens toe dient en hoe het heilzaam kan zijn, hoe bijna niets vermoedend ik een heenwijzing naar en zelfs getuige kan worden van Gods heilsdaden.

Want God scheidt zijn eigen orde in de geschiedenis. En wat mensen ook bedenken: wat God doet dat is welgedaan, zijn wil is wijs en heilig. Amen

Orde voor zondag 22 maart 2009 17.00 uur

Voorganger: Ds. Leen Jan Lingen

Organist: Marco Koster

Zingen: Psalm 62:1,5

Stilte-Votum-Groet

Themastelling: God gaat zijn ongekende gang

Zingen: Gezang 461:1,2,5,6

Gebod

Lezing: Exodus 10:1-2;11:9,10

Zingen: Psalm 81:1,12

Lezing: Johannes 11:45-53

Zingen: Gezang 176

Verkondiging
Zingen: Gezang 432
Geloofsbelijdenis
Zingen: Gezang 259:2
Gebeden
Collecte
Zingen: Gezang 192:1,2,5,6
Zegen